

Arild Kroken, Brit Logstein, Oddveig Storstad og Mariann Villa

Norske kommuner og fritidsbefolkningen. Kommentert frekvensrapport

Rapport 9/2010
ISSN 1503-2035

Norsk senter for bygdeforskning
Universitetssenteret Dragvoll
N-7491 Trondheim

Telefon: +47 73 59 17 29
Epost: post@bygdeforskning.no

Rapport 9/2010

Utgivelsesår: 2010

Antall sider: 35

ISSN 1503-2035

Tittel: Norske kommuner og fritidsbefolkningen. Kommentert frekvensrapport.

Forfatter: Arild Kroken, Brit Logstein, Oddveig Storstad og Mariann Villa

Utgiver: Norsk senter for bygdeforskning

Utgiversted: Trondheim

Prosjekt: Conceptions of centre and periphery and the transforming power of mobility

Prosjektnummer: 6214.00

Oppdragsgiver: Norges forskningsråd

Forord

Rapporten er del av prosjektet "Conceptions of centre and periphery and the transforming power of mobility", finansiert av Norges forskningsråd v/programmet Demokrati, styring og regionalitet, i perioden 2007-2010. Prosjektet har vært gjennomført i samarbeid mellom Agderforskning og Norsk senter for bygdeforskning.

Utgangspunktet for prosjektet er den utvidede mobiliteten i fritida som for en stor del av den norske befolkningen innebærer reiser på tvers av kommunegrenser. Samtidig utviskes og utfordres symbolske grenser mellom by og bygd, mellom hjemsted og fritidsbolig. Et formål med prosjektet er å fremskaffe kunnskap om hvilke utfordringer og muligheter denne mobiliteten innebærer for perifere kommuner med tanke på offentlig tjenesteyting, arbeidsmarkeder og arealbruk. I prosjektet viser vi også hvordan fritidsbefolkningen forholder seg til vertskommunen, og hva hyttelivet betyr i moderne familiesammenhenger.

Denne rapporten gir et datagrunnlag for analyser av hvordan bygdekommuner forholder seg til en stadig økende fritidsbefolkning, og hvilke utfordringer og muligheter som ligger i dette.

Innhold

FORORD	2
INNHold	3
TABELLISTE	4
1. METODE.....	6
1.1 POPULASJON OG TREKKING AV UTVALG	6
1.2 UTFORMING AV SPØRSMÅL OG PRAKTISK GJENNOMFØRING	6
1.3 FRAFALL OG SVARPROSENT OG VURDERING AV UTVALGETS REPRESENTATIVITET	6
2 RESULTATER FRA SPØRREUNDERSØKELSEN.....	7
2.1 INTEGRERING AV FRITIDSBEFOLKNINGEN I DE POLITISKE PROSESSENE I KOMMUNENE	7
2.2 BETYDNINGEN AV FRITIDSBEFOLKNINGEN FOR PLEIE- OG OMSORGSTILBUDET I KOMMUNENE.....	10
2.3 FORHOLDET MELLOM FRITIDSBEFOLKNINGEN OG LOKALSAMFUNNET	12
2.4 POLITIKK OVERFOR FRITIDSBEFOLKNINGEN	15
2.5 KJENNETEGN VED FRITIDSBOLIGENE OG FRITIDSBEFOLKNINGEN I KOMMUNENE.....	19
3 REFERANSER.....	20
VEDLEGG: SPØRRESKJEMA.....	20

Tabelliste

<i>Tabell 1. Hvor ofte kommunene bruker hver av de følgende metodene for politikkutforming. Prosent.</i>	7
<i>Tabell 2. Hvor ofte det er kontakt mellom kommunene og følgende aktører i forbindelse med kommunale reguleringsplanprosesser. Prosent.</i>	7
<i>Tabell 3. Hvor ofte fritidsboligeiere er involvert i forskjellige reguleringsplanprosesser. Prosent.</i>	8
<i>Tabell 4. Viktighet på en skala fra 1-7 av å involvere følgende aktører for å oppnå et godt resultat av reguleringsplanprosesser. Prosent.</i>	8
<i>Tabell 5. Andel av kommunene der interesseorganisasjoner for fritidsbefolkningen har blitt etablert. Prosent (N:225).</i>	9
<i>Tabell 6. Graden av enighet i ulike påstander om fritidsbefolkningen. Prosent.</i>	9
<i>Tabell 7. I hvor stor grad fritidsbefolkningen påvirker pleie- og omsorgstilbudet i vertskommunene. Prosent.</i>	10
<i>Tabell 8. I hvor stor grad behovet for pleie- og omsorgstjenester overfor fritidsbefolkningen er sesongavhengig. Prosent (N:216).</i>	11
<i>Tabell 9. Andel av kommunene hvor behovet for pleie- og omsorgstjenester er sesongavhengig som har lagt en strategi for å takle sesongavhengig etterspørsel etter pleie- og omsorgstjenester blant fritidsbefolkningen. Prosent (N:149).</i>	11
<i>Tabell 10. Hvilke strategier kommunene kan tenke seg for å skaffe nok kvalifisert personell til pleie- og omsorg overfor fritidsbefolkningen. Prosent (N:137).</i>	11
<i>Tabell 11. Andel av kommunene som har blitt tildelt skjønnsmidler fra staten for å dekke kostnadene de blir påført ved at fritidsbefolkningen benytter seg av det kommunale pleie- og omsorgstilbudet. Prosent (N:230).</i>	11
<i>Tabell 12. I hvor stor grad fritidsbefolkningen har betydning for forskjellige områder av samfunnslivet i kommunene. Prosent.</i>	12
<i>Tabell 13. Andel av kommunene som i noen sammenhenger har hatt nytte av fritidsbefolkningens yrkeskvalifikasjoner. Prosent (N:230).</i>	12
<i>Tabell 14. Andel av kommunene som ikke har hatt nytte av fritidsbefolkningens yrkeskvalifikasjoner som har vurdert muligheten av å benytte seg av disse. Prosent (N:151).</i>	13
<i>Tabell 15. I hvor stor grad ordførerne opplever at det er konflikt mellom ulike aktørgrupper i deres kommuner. Prosent.</i>	13
<i>Tabell 16. I hvor stor grad kommunene samarbeider med hverandre i spørsmål som omhandler fritidsbefolkningen. Prosent (N:229).</i>	13
<i>Tabell 17. I hvor stor grad de fastboende og fritidsbefolkningen konkurrerer på det samme eiendomsmarkedet. Prosent (N:230).</i>	14
<i>Tabell 18. Andel av kommunene som har innført følgende tiltak overfor fritidsboliger og fritidsbefolkningen. Prosent.</i>	15
<i>Tabell 19. År kommunene har innført følgende tiltak overfor fritidsboliger og fritidsbefolkningen. Prosent.</i>	15
<i>Tabell 20. I hvor stor grad eiendomsskatt er et stridstema mellom kommunene og fritidsboligeierne. Prosent (N:222).</i>	16
<i>Tabell 21. På hvilken måte kommunene behandler søknader om bruksendringer fra fritidsbolig til helårsbolig. Prosent.</i>	16
<i>Tabell 22. På hvilken måte kommunene behandler søknader om dispensasjon fra forbudet i plan- og bygningsloven om ikke å bygge i 100-metersbeltet langs sjøen. Prosent.</i>	16
<i>Tabell 23. Andel av kommunene som har utformet en strategi for å få fritidsbefolkningen til å bli fastboende. Prosent (N:222).</i>	17

<i>Tabell 24. I hvilken grad kommunenes politikk ovenfor fritidsboliger blir påvirket av statelige initiativ og reguleringer på forskjellige områder.</i>	<i>17</i>
<i>Tabell 25. Graden av enighet i følgende påstander om fritidsboliger og fritidsbefolkningen.....</i>	<i>17</i>
<i>Tabell 26. Andel av kommunene hvor det finnes spikertelt. Prosenter (N:223).....</i>	<i>18</i>
<i>Tabell 27. På hvilke steder spikertelt er tillatt i de kommunene hvor bygging av spikertelt er tillatt. (N:109).</i>	<i>18</i>
<i>Tabell 28. Regler for bygging av spikertelt i de kommunene hvor bygging er tillatt (N:109).</i>	<i>18</i>
<i>Tabell 29. I hvor stor grad spikerteltene blir oppfattet som et problem av ordførerne i kommunene hvor det finnes spikertelt. (N:156).</i>	<i>18</i>
<i>Tabell 30. Hvordan ordførerne vil karakterisere fritidsboligene i sine kommuner.....</i>	<i>19</i>
<i>Tabell 31. Hvordan ordførerne vil karakterisere fritidsbefolkningen i sine kommuner.</i>	<i>19</i>

1. Metode

Vi skal kort gjøre rede for de viktigste metodiske forholdene knyttet til denne spørreundersøkelsen.

1.1 Populasjon og trekking av utvalg

1.2 Utforming av spørsmål og praktisk gjennomføring

Spørreskjemaet er utarbeidet av Norsk senter for bygdeforskning. Vi valgte å benytte programmet SurveyXact til gjennomføringen av selve undersøkelsen. Dette er et nettbasert verktøy hvor respondentene svarer via e-post. Vi fant e-post adressene til ordførerne i folkevalgtbasen til Ivar Johanesen (2009). Fordelene med å bruke dette programmet er at det er billigere å gjennomføre en nettbasert undersøkelse enn å sende spørreskjema i posten fordi man unngår kostnader til porto. Vi antar dessuten at det er enklere for respondentene å svare elektronisk, da de slipper å poste svarskjema. I tillegg kan svarskjema enklere konverteres til statistiske SPSS-kjøringer.

1.3 Frafall og svarprosent og vurdering av utvalgets representativitet

Vi sendte undersøkelsen til ordførerne i alle landets 430 kommuner. 224 av ordførerne gjennomførte hele undersøkelsen, 55 av ordførerne gjennomførte deler av undersøkelsen, mens 151 av ordførerne ikke svarte på noen av spørsmålene i undersøkelsen. Av de 55 ordførerne som gjennomførte deler av undersøkelsen hadde seks svart på over halvparten av spørsmålene, og svarene til disse ordførerne valgte vi å inkludere i datasettet som ligger til grunn for denne rapporten. I alt endte vi altså opp med svar fra 230 ordførere, noe som gir en svarprosent på 53, 49 % (230/430).

Det er vanskelig å vurdere i hvor stor grad utvalget som har svart er representativt for norske kommuner siden svarprosenten er såpass lav. I og med at dette er undersøkelse av norske kommuners holdninger til fritidsbefolkningen, er det kanskje grunn til å tro at undersøkelsen er mest interessant og relevant for ordførere i rurale hyttekommuner, og at ordførerne i disse kommunene derfor har en høyere svarprosent. For å undersøke dette brukte vi tall fra SSB og definerte kommuner med mer enn 0,15 fritidsboliger per innbygger som kommuner med en stor andel av fritidsboliger, og kommuner med færre enn 0,15 fritidsboliger per innbygger som kommuner med en liten andel av fritidsboliger. Vi brukte også tall fra SSB for å skille mellom urbane og rurale kommuner. Kommuner som enten hadde mer enn 20 000 innbyggere eller mer enn 10 000 innbyggere og en andel på mer enn 50 % bosatt i tettbygde strøk definerte vi som urbane kommuner, og de andre kommunene definerte vi som rurale kommuner.

Kommuner med en stor andel av fritidsboliger hadde en svarprosent på 65 (130 av 200 kommuner), mens svarprosenten for kommuner med en liten andel av fritidsboliger var 43 (100 av 230 kommuner). Svarprosenten til ordførerne i urbane kommuner var, i følge denne definisjonen, 32 (33 av 103 kommuner), mens svarprosenten til ordførerne i rurale kommuner var 60 (197 av 327 kommuner). Det er altså en betydelig overvekt av svar fra ordførere i rurale kommuner og i kommuner med en stor andel av fritidsboliger i denne undersøkelsen, noe man må være klar over når man tolker resultatene i denne rapporten.

2 Resultater fra spørreundersøkelsen

2.1 Integrering av fritidsbefolkningen i de politiske prosessene i kommunene

Resultatene av spørreundersøkelsen er hovedsakelig gitt i form av frekvenstabeller for alle spørsmålene i undersøkelsen. Alle tabellene er oppgitt i prosent uten desimaler. Pga desimalavrunding vil ikke summen av alle prosentandelene bli 100 prosent. Vi starter diskusjonen av resultatene med å vise hvordan ordførerne mener fritidsbefolkningen er integrert i de politiske prosessene i kommunene i utvalget.

Tabell 1. Hvor ofte kommunene bruker hver av de følgende metodene for politikkutforming. Prosent.

	Alltid	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri	Vet ikke	Gjennomsnitt ¹ (1=Alltid;5=Aldri)	Totalt
Folkemøter hvor fritidsbefolkningen involveres	2	7	46	32	13	0	3,47	100(N:225)
Andre former for involvering av fritidsbefolkning	1	8	35	28	12	17	3,51	101(N:202)
Formalisert hytteråd/utvalg/forum o.l. som høringsinstans	4	9	21	18	46	1	3,94	99 (N:220)
Uformelle ad hoc-høringer blant fritidsbefolkningen	1	5	24	40	29	3	3,94	102(N:217)

Tabell 1 viser at fritidsbefolkningen ikke er involvert i politikkutforming i kommunene særlig ofte. Fritidsbefolkningen deltar litt oftere i folkemøter enn i formaliserte og uformelle høringer, men denne forskjellen er ganske liten. Alt i alt fordeler svarene til ordførerne seg i gjennomsnitt mellom 3,47 og 3,94, dvs. at i de fleste kommunene i utvalget er fritidsbefolkningen av og til eller sjelden involvert i politiske prosesser i vertskommunene. Det ser altså ikke ut til at kommunene i særlig grad tar hensyn til fritidsbefolkningen før de skal utforme sin politikk.

Tabell 2. Hvor ofte det er kontakt mellom kommunene og følgende aktører i forbindelse med kommunale reguleringsplanprosesser. Prosent.

	Alltid	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri	Vet ikke	Gjennomsnitt (1=Alltid;5=Aldri)	Totalt
Lokale grunneiere	46	45	8	1	0	1	1,64	101 (N:228)
Utbyggere og eiendomsutviklere	37	44	16	1	0	2	1,81	100 (N:226)
Lokalbefolkning	35	44	18	2	0	0	1,88	99 (N:226)
Fritidsboligeiere (enkeltpersoner)	12	31	44	10	1	2	2,56	100 (N:225)
Hytteieierforening/velforening	13	28	33	17	7	3	2,76	101 (N:227)

¹ Svaralternativet ”vet ikke” er ikke tatt med i beregningen av gjennomsnitt verken i tabell 1 eller i de andre tabellene i rapporten da dette ikke gir mening.

Tabell 2 viser at fritidsboligeiere langt oftere er involvert i kommunale reguleringsplanprosesser enn de var i den generelle utformingen av politikk i kommunene (tabell 1). Med et gjennomsnitt på 2,56 fordeler svarene til ordførerne seg omtrent på midten mellom svaralternativene "ofte" og "av og til". I og med at reguleringsplanprosesser er spørsmål som i stor grad angår fritidsboligeiere kan dette kanskje tolkes dit hen at fritidsboligeierne i større grad er involvert i politiske prosesser som angår deres interesser som hytteeiere enn i andre politiske stridsspørsmål i kommunene. Likevel viser tabellen også at andre aktører (lokale grunneiere, utbyggere og eiendomsutviklere og lokalbefolkningen) langt oftere er involverte i reguleringsplanprosesser enn fritidsbefolkningen. Den gruppen som er oftest involvert er grunneierne som i 91 % av kommunene er involvert i slike prosesser.

Tabell 3. Hvor ofte fritidsboligeiere er involvert i forskjellige reguleringsplanprosesser. Proseneter.

	Alltid	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri	Vet ikke	Gjennomsnitt (1=Alltid;5=Aldri)	Totalt
Som høringsinstans (berørt part)	31	21	27	14	5	2	2,38	100 (N:229)
I folkemøter hvor fritidsbefolkningen også involveres	7	16	42	25	8	2	3,13	100 (N:227)
I møter med representanter for fritidsbefolkningen	2	18	42	27	8	3	3,21	100 (N:226)
Andre former for involvering	1	9	24	26	11	29	3,54	100 (N:194)

Tabell 3 viser hvor ofte fritidsboligeierne er involvert i ulike typer reguleringsplanprosesser. Fritidsboligeierne er klart oftest involvert som berørt part i høringer (gjennomsnitt 2,38), men er også av og til involverte i folkemøter (gjennomsnitt 3,13) og i møter hvor de selv er representerte (gjennomsnitt 3,21). I og med at såpass mange som 52 % av ordførerne hevder at fritidsboligeiere alltid eller ofte er involvert som høringsinstans i reguleringsplanprosesser, ser det altså ut til at et flertall av kommunene tar et visst hensyn til fritidsbefolkningen før de vedtar reguleringsplaner.

Tabell 4. Viktighet på en skala fra 1-7 av å involvere følgende aktører for å oppnå et godt resultat av reguleringsplanprosesser. Proseneter.

	Helt avgjørende (1)	2	3	4	5	6	Uviktig (7)	Gjennomsnitt	Totalt
Grunneiere	66	26	7	1	0	0	0	1,43	100 (N:226)
Lokalbefolkning	61	27	9	2	1	0	0	1,57	100 (N:225)
Næringsaktører	52	32	10	6	0	0	0	1,69	100 (N:225)
Fritidsboligeiere	16	28	26	21	6	3	1	2,85	101 (N:224)

Ordførerne fikk også spørsmål om hvor viktig det er å involvere ulike aktører i reguleringsplanprosesser på en skala fra 1-7 (tabell 4). I gjennomsnitt plasserte ordførerne fritidsbefolkningen ganske nære tre på denne skalaen (2,85), dvs. at fritidsbefolkningen er litt nærmere det ene ytterpunktet "helt avgjørende" enn det andre ytterpunktet "uviktig" på skalaen. Alt i alt ser det altså ut til at ordførerne synes det er ganske viktig å involvere fritidsbefolkningen i slike prosesser. Mens tabell 2 viste at andre aktører er oftere involvert i

slike prosesser enn fritidsbefolkningen, viser tabell 4 at ordførerne også syns det er viktigere å involvere andre aktører som grunneiere, lokalbefolkning og næringsaktører i slike prosesser.

Tabell 5. Andel av kommunene der interesseorganisasjoner for fritidsbefolkningen har blitt etablert. Prosent (N:225).

Flere organisasjoner etablert	47
Ingen organisasjoner etablert	39
Vet ikke	11
En felles organisasjon etablert	4
Totalt	101

Av tabell 5 kommer det fram at det er etablert en eller flere organisasjoner som skal ivareta interessene til fritidsbefolkningen i litt over halvparten (51) av kommunene i utvalget, mens det i 39 % av kommunene ikke er etablert slike organisasjoner.

Tabell 6. Graden av enighet i ulike påstander om fritidsbefolkningen. Prosent.

	Helt enig	Delvis enig	Både og	Delvis uenig	Helt uenig	Gjennomsnitt (1=Helt enig 5 =Helt uenig)	Totalt
Lokalbefolkningens interesser bør veie tyngst i situasjoner hvor fritidsbefolkningens og lokalbefolkningens interesser er motstridende	48	36	12	3	1	1,73	100 (N:228)
Jeg opplever at fritidsbefolkningen engasjerer seg i lokalsamfunnet	9	31	37	19	4	2,78	100 (N:230)
Brukere av fritidsboliger bør ha de samme rettigheter til offentlige tjenester i kommunen som de fastboende har	12	26	28	23	11	2,97	100 (N:230)
Vertskommuner for fritidsboliger bør i sterkere grad prioritere fritidsbefolkningens interesser	4	21	48	19	7	3,04	99 (N:225)
Fritidsbefolkningen tar seg for mye til rette	0	4	34	37	24	3,80	99 (N:230)
Eiere av fritidsboliger bør kunne benytte stemmeretten (lokalvalg) i kommunen der de har sin fritidsbolig	1	4	9	10	75	4,54	99 (N:230)

Nesten ingen av ordførerne mener at eierne av fritidsboliger skal ha muligheten til å få stemmerett i kommunen hvor de har fritidsboligene sine (5 % enige i påstand), mens et stort flertall av ordførerne (84 %) er av den oppfatning at lokalbefolkningens interesser bør veie tyngst i de tilfellene hvor disse interessene kolliderer med interessene til fritidsbefolkningen. Ordførerne er delt i synet på hvorvidt fritidsbefolkningen bør ha de samme rettighetene til offentlige tjenester som de fastboende har (38 % enige, 34 % uenige). De er også delt i synet på hvorvidt vertskommunene i større grad bør prioritere fritidsbefolkningens interesser (25 % enige, 26 % uenige).

Alt i alt kan disse svarene tolkes som at de fleste norske ordførere, trolig som forventet, er mer opptatt av å ivareta interessene til de fastboende velgerne enn av fritidsbefolkningen. Likevel har ordførerne et mer positivt enn negativt inntrykk av fritidsbefolkningen i og med at det er flere som er enige i at fritidsbefolkningen engasjerer seg i lokalsamfunnet enn som er uenige i dette, og dessuten ved at bare et lite mindretall (4 %) av ordførerne er enige i påstanden om at fritidsbefolkningen tar seg for mye til rette

2.2 Betydningen av fritidsbefolkningen for pleie- og omsorgstilbudet i kommunene

I dette delkapitlet skal vi se på i hvor stor grad fritidsbefolkningen legger et press på pleie- og omsorgstilbudet i vertskommunene, og i hvor stor grad vertskommunene er i stand til å takle utfordringene knyttet til dette økte presset.

Tabell 7. I hvor stor grad fritidsbefolkningen påvirker pleie- og omsorgstilbudet i vertskommunene. Prosent.

	I svært stor grad	I stor grad	Til en viss grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt	Gjennomsnitt (1=I svært stor grad 5=Ikke i det hele tatt)	Totalt
I hvilken grad behovet for pleie- og omsorgstjenester i kommunene har økt som en følge av fritidsbefolkningen	1	7	31	46	14	3,65	99 (N:229)
I hvilken grad kommunene som møter større etterspørsel av pleie- og omsorgstjenester pga. fritidsbefolkningen har nok kvalifisert personell til å dekke den	2	22	33	31	12	3,29	100 (N:91)
I hvor stor grad ordførerne opplever at fritidsbefolkningen representerer et press på pleie- og omsorgstilbudet i deres kommuner	1	4	21	48	27	3,96	101 (N:230)

Som man kan se av tabell 7 mener et flertall på 60 % av ordførerne at behovet for helse og omsorgstjenester i liten grad/ikke i det hele tatt har økt som en følge av fritidsbefolkningen, mens 40 % mener at behovet har økt til en viss eller større grad. De ordførerne som svarte at behovet for helse og omsorgstjenester hadde økt pga fritidsbefolkningen ble også spurt om kommunene deres hadde nok kvalifisert personell til å takle den økte etterspørselen. 24 % av ordførerne i disse kommunene svarte at de i stor/svært grad hadde nok kvalifisert personell, 43 % svarte at de i liten grad/ikke i det hele tatt hadde tilstrekkelig med personell, og 33 % av kommunene hadde til en viss grad problemer med å skaffe nok kvalifisert personell.

Hvis man multipliserer antallet kommuner hvor pleie- og omsorgstilbudet har økt (40 %) med antall kommuner som til en viss eller større grad har for lite kvalifisert personell (76 %) innebærer dette at 30 % av alle kommunene har visse utfordringer med å skaffe nok kvalifisert personell til å takle økt etterspørsel etter pleie og omsorgstjenester som følge av en økt fritidsbefolkning. Denne andelen er omtrent like stor som andelen av kommuner hvor ordførerne oppgir at fritidsbefolkningen til en viss eller større grad representerer et press på pleie og omsorgstilbudet (26 %). Det ser altså ut til at en økt fritidsbefolkning medfører visse utfordringer for pleie- og omsorgstilbudet for ca 26-30 % av kommunene i utvalget til denne rapporten.

Tabell 8. I hvor stor grad behovet for pleie- og omsorgstjenester overfor fritidsbefolkningen er sesongavhengig. Prosent (N:216).

Jevnt fordelt	37
Noe større i enkelte deler av året	46
Betydelig større i enkelte deler av året	18
Totalt	101

Tabell 9. Andel av kommunene hvor behovet for pleie- og omsorgstjenester er sesongavhengig som har lagt en strategi for å takle sesongavhengig etterspørsel etter pleie- og omsorgstjenester blant fritidsbefolkningen. Prosent (N:149).

Har lagt en strategi	24
Har ikke lagt en strategi	77
Totalt	101

Tabell 10. Hvilke strategier kommunene kan tenke seg for å skaffe nok kvalifisert personell til pleie- og omsorg overfor fritidsbefolkningen. Prosent (N:137).

Sterkere satsing i egen kommune	42
Nye former for interkommunalt samarbeid	39
Ingen strategi	32
Private løsninger som kan leies inn i perioder	12
Andre strategier	4

Fordi respondentene hadde mulighet til å krysse av for flere alternativ vil ikke summen av prosentandelene bli 100.

Tabell 11. Andel av kommunene som har blitt tildelt skjønnsmidler fra staten for å dekke kostnadene de blir påført ved at fritidsbefolkningen benytter seg av det kommunale pleie- og omsorgstilbudet. Prosent (N:230).

Har blitt tildelt skjønnsmidler	1
Har ikke blitt tildelt skjønnsmidler	90
Vet ikke	9
Totalt	100

I de fleste av kommunene i utvalget er behovet for pleie- og omsorgstjenester ujevnt fordelt gjennom året (64 % noe større/betydelig større enkelte deler av året), mens det er jevnt fordelt i 37 % av kommunene. Som man kan se av tabell 9 er det kun 24 % av ordførerne i de kommunene hvor etterspørselen er sesongavhengig som har lagt en strategi for å takle denne etterspørselen, mens flertallet på 77 % ikke har lagt en strategi. Det er flest av ordførerne (tabell 10) som har tro på at sterkere satsing i egen kommune (42 %) og nye former for interkommunalt samarbeid (39 %) er den beste strategien for å løse denne utfordringen, mens langt færre har tro på å leie inn private løsninger (12 %). Bare 1 % av kommunene (tabell 11) har blitt tildelt skjønnsmidler fra staten for å dekke påførte kostnader ved at fritidsbefolkningen benytter seg av det kommunale pleie- og omsorgstilbudet.

2.3 Forholdet mellom fritidsbefolkningen og lokalsamfunnet

I dette delkapitlet skal vi se på hvordan ordførerne opplever at forholdet er mellom fritidsbefolkningen og lokalsamfunnet.

Tabell 12. I hvor stor grad fritidsbefolkningen har betydning for forskjellige områder av samfunnslivet i kommunene. Proseneter.

	Svært positiv	Positiv	Ingen	Negativ	Svært negativ	Gjennomsnitt (1=Svært positiv 5=Svært negativ)	Totalt
Handel - omsetting	37	59	4	0	0	1,68	100 (N:229)
Handel - vareutvalg	26	58	17	0	0	1,92	101 (N:229)
Arbeidsplasser/sysselsetting	11	66	24	0	0	2,13	101 (N:229)
Det sosiale livet	4	76	20	0	0	2,16	100 (N:227)
Kultur- og opplevelsestilbudet	5	64	31	0	0	2,26	100 (N:229)
Utforming av areal- og reguleringsplanen i kommunen	3	61	32	4	1	2,39	101 (N:226)
Infrastruktur (samferdsel, bredbånd etc.)	2	50	45	3	0	2,48	100 (N:229)
Kommuneøkonomien	3	49	38	10	0	2,55	100 (N:228)
Offentlig tjenestetilbud	1	26	66	7	0	2,79	100 (N:228)

I tabell 12 er fritidsbefolkningen rangert etter hvor positiv betydning ordførerne mener denne gruppen har for forskjellige områder av samfunnslivet. Fritidsbefolkningen har i følge ordførerne størst positiv betydning for handel og sysselsettingen i kommunene, og minst betydning for kommuneøkonomien og det offentlige tjenestetilbudet i kommunene. Til tross for at 26-30 % av ordførerne som tidligere nevnt hevder at kommunene har utfordringer innenfor pleie og omsorgssektoren som en følge av fritidsbefolkningen, er det likevel bare 10 % og 7 % av dem som hevder at fritidsbefolkningen har en negativ betydning for henholdsvis kommuneøkonomien og det offentlige tjenestetilbudet. Ellers er det flere ordførerne som hevder at betydningen av fritidsbefolkningen for det sosiale livet, kultur- og opplevelsestilbudet, utformingen av arealplan og infrastruktur er positiv enn det er som hevder at den har negativ/ingen betydning.

Tabell 13. Andel av kommunene som i noen sammenhenger har hatt nytte av fritidsbefolkningens yrkeskvalifikasjoner. Proseneter (N:230).

Har hatt nytte av fritidsbefolkningen	33
Har ikke hatt nytte av fritidsbefolkningen	31
Vet ikke	36
Totalt	100

Tabell 14. Andel av kommunene som ikke har hatt nytte av fritidsbefolkningens yrkeskvalifikasjoner som har vurdert muligheten av å benytte seg av disse. Prosent (N:151).

Har vurdert muligheten	22
Har ikke vurdert muligheten	78
Totalt	100

Vi var også interesserte i å finne ut om kommunene har dratt nytte av fritidsbefolkningens arbeidskraft. I tabell 13 kommer det fram at dette er et spørsmål som mange av ordførerne ikke har gjort seg opp en mening om (36 % vet ikke). Av de som har gjort seg opp en mening er det ca like mange som hevder at de har dratt nytte av yrkeskvalifikasjonene til fritidsbefolkningen (33 %) som hevder det motsatte (31 %). Som man kan se av tabell 14 har også 22 % av de kommunene som så langt ikke har hatt nytte av yrkeskvalifikasjonene til fritidsbefolkningen vurdert å benytte seg av disse.

Tabell 15. I hvor stor grad ordførerne opplever at det er konflikt mellom ulike aktørgrupper i deres kommuner. Prosent.

	Høyt konfliktnivå (1)	2	3	4	Full harmoni (5)	Gjennomsnitt	Totalt
Grunneiere og hyttegrunneiere	0	10	34	45	12	3,58	101 (N:227)
Fastboende og fritidsbefolkning	0	6	26	52	15	3,78	99 (N:227)
Fritidsbefolkning imellom	0	6	24	55	15	3,78	100 (N:226)
Kommune og fritidsbefolkning	0	5	21	57	16	3,85	99 (N:227)
Kommune og fastboende	0	2	19	64	15	3,91	100 (N:228)

Tabell 15 viser i hvor stor grad ordførerne opplever at forholdet mellom forskjellige grupper i sine kommuner er preget av konflikt eller harmoni. Skalaen går mellom 1 og 5, og jo høyere verdien er jo mer bærer forholdet mellom gruppene preg av å være harmonisk. Med gjennomsnittsverdier som varierer mellom 3,58 og 3,91 er altså forholdet mellom alle disse gruppene langt mer harmonisk enn konfliktfylt i følge norske ordførere. Forholdet mellom kommunen og fastboende er det mest harmoniske, mens forholdet mellom de aktørgruppene fritidsbefolkningen er sammenliknet med (kommune, fritidsbefolkning seg imellom og fastboende) og mellom grunneiere og hyttegrunneiere også er mer harmonisk enn konfliktfylt i følge norske ordførere.

Tabell 16. I hvor stor grad kommunene samarbeider med hverandre i spørsmål som omhandler fritidsbefolkningen. Prosent (N:229).

I svært stor grad	0
I stor grad	9
Til en viss grad	27
I liten grad	32
I svært liten grad	23
Ikke i det hele tatt	10
Totalt	101

Gjennomsnitt (1=I svært stor grad: 6=Ikke i det hele tatt): **3,97**

Interkommunalt samarbeid om spørsmål som angår fritidsbefolkningen (tabell 16) er ikke særlig utbredt i norske kommuner. Bare 9 % av ordførerne svarte at de i stor grad samarbeider med andre kommuner om spørsmål som omhandler fritidsbefolkningen, 27 % svarte at de til en viss grad samarbeider med andre kommuner, mens flertallet på 65 % svarte at de i liten/svært liten grad eller ikke i det hele tatt samarbeidet med andre kommuner om dette.

Tabell 17. I hvor stor grad de fastboende og fritidsbefolkningen konkurrerer på det samme eiendomsmarkedet. Prosenter (N:230).

I svært stor grad	4
I stor grad	10
Til en viss grad	35
I liten grad	39
I svært liten grad	13
Totalt	101

Gjennomsnitt (1=I svært stor grad 5=I svært liten grad): **3,48**

Som man kan se av tabell 17 konkurrerer stort sett ikke de fastboende og fritidsbefolkningen om de samme boligene. Et knapt flertall (52 %) av ordførerne i utvalget oppgir at de bofaste og fritidsbefolkningen i liten/svært liten grad konkurrerer om de samme eiendommene, 35 % at disse gruppene til en viss grad er konkurrenter, mens 14 % oppgir at det er stor/svært stor grad av konkurranse mellom disse to gruppene.

2.4 Politikk overfor fritidsbefolkningen

I dette delkapitlet skal vi se nærmere på hvilken politikk norske kommuner fører overfor fritidsboliger og fritidsbefolkningen.

Tabell 18. Andel av kommunene som har innført følgende tiltak overfor fritidsboliger og fritidsbefolkningen. Prosent.

	Har innført tiltak	Har ikke innført tiltak	Vurderer å innføre tiltak	Totalt
Renovasjonsgebyr for fritidsbefolkningen	85	12	2	99 (N:219)
Vann og avløpsgebyr	74	23	3	100 (N:220)
Register over fritidseiendommene i kommunen	69	24	8	101 (N:213)
Spesifikke krav til utforming av fritidsbolig, som maksimalstørrelse	58	40	2	100 (N:222)
Feie- og tilsynsavgift	48	48	4	100 (N:214)
Spesifikke krav til arkitektur/stil/byggeskikk	43	55	2	100 (N:219)
Eiendomsskatt på fritidsbolig	32	58	10	100 (N:221)
Null-konsesjon	20	78	3	101 (N:213)
Krav til helårsstandard på nybygde fritidsboliger	14	84	3	101 (N:220)

Tabell 19. År kommunene har innført følgende tiltak overfor fritidsboliger og fritidsbefolkningen. Prosent.

	>1980	1980-1989	1990-1999	2000-2004	2005-2009	Innføres i 2010/2011	Totalt
Renovasjonsgebyr for fritidsbefolkningen	4	14	31	30	20	1	100(N:71)
Vann og avløpsgebyr	9	15	35	24	15	2	100(N:46)
Register over fritidseiendommene i kommunen	3	10	17	27	41	2	100(N:59)
Spesifikke krav til utforming av fritidsbolig, som maksimalstørrelse	5	10	28	30	28	0	101(N:40)
Feie- og tilsynsavgift	8	4	23	31	35	0	101(N:26)
Spesifikke krav til arkitektur/stil/byggeskikk	11	16	26	21	26	0	100(N:19)
Eiendomsskatt på fritidsbolig	0	0	4	4	71	20	99(N:49)
Null-konsesjon	4	17	26	39	13	0	99(N:23)
Krav til helårsstandard på nybygde fritidsboliger	10	10	10	10	40	20	100(N:10)

Tabell 18 viser en rangert oversikt over hvor mange av kommunene som har innført forskjellige tiltak over fritidsboliger og fritidsbefolkningen. Et klart flertall av kommunene har innført rennovasjonsgebyr, vann- og avløpsgebyr og register over fritidsbefolkningen, mellom 58 og 85 % av kommunene har innført spesifikke krav til utforming av fritidsbolig, feie- og tilsynsavgift og spesifikke krav til arkitektur, mens svært få har innført null-konsesjon og krav til helårsstandard. Det er verdt å merke seg at kun 32 % av kommunene har innført eiendomsskatt, selv om 10 % av de andre kommunene også vurderer å innføre denne typen beskatning i fremtiden. Tabell

19 viser hvilke tiår de ulike tiltakene ble innført. Som man kan se av denne tabellen er det få av ordførerne som har oppgitt hvilket år deres kommuner innførte disse tiltakene. Det er derfor verdt å ta visse forbehold om tallene gir et riktig bilde av hvilke tiår disse tiltakene ble innført i norske kommuner.

Tabell 20. I hvor stor grad eiendomsskatt er et stridstema mellom kommunene og fritidsboligeierne. Prosender (N:222).

I svært stor grad	2
I stor grad	11
Til en viss grad	24
I liten grad	23
Ikke i det hele tatt	40
Totalt	100

Et klart flertall (63 %) av ordførerne ga uttrykk for at eiendomsskatt ikke/i liten grad er et stridstema mellom kommunene og eierne av fritidsboliger, mens 37 % av ordførerne hevdet at dette til en viss eller større grad er et stridstema. Vi undersøkte også hvorvidt eiendomsskatt i større grad er et stridstema i kommuner som har innført denne skatten enn i de som ikke har innført den. Det viste seg at de var flest konflikter i kommuner som ikke har innført, men vurderer å innføre denne skatten. 69 % av ordførerne i disse kommunene svarte at dette til viss eller større grad var et stridstema, 55 % av ordførerne i kommuner som har innført denne skatten svarte det samme, mens 22 % av ordførerne i kommunene som ikke har innført/vurdert å innføre den svarte at eiendomsskatt til en viss eller større grad er et stridstema.

Tabell 21. På hvilken måte kommunene behandler søknader om bruksendringer fra fritidsbolig til helårsbolig. Prosender.

	Svært ofte	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri	Vet ikke	Gjennomsnitt (1=Svært ofte 5=Aldri)	Totalt
Hvor ofte kommunene mottar søknader om bruksendringer fra fritidsbolig til helårsbolig	1	5	35	52	3	4	3,54	100 (N:223)
Hvor ofte kommunene gir tillatelse til å gjøre om fritidsbolig til helårsbolig.	4	9	32	42	7	7	3,43	101 (N:223)

Tabell 22. På hvilken måte kommunene behandler søknader om dispensasjon fra forbudet i plan- og bygningsloven om ikke å bygge i 100-metersbeltet langs sjøen. Prosender.

	Svært ofte	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri	Vet ikke	Ikke aktuelt	Totalt
Hvor ofte kommunene mottar søknader om dispensasjon fra forbudet i plan- og bygningsloven om ikke å bygge i 100-metersbeltet langs sjøen	9	19	37	18	2	2	13	100 (N:222)
Hvor ofte kommunene gir dispensasjon fra forbudet i plan- og bygningsloven om ikke å bygge i 100-metersbeltet langs sjøen	4	7	27	37	10	3	13	101 (N:223)

Kun 6 % av kommunene mottar ofte søknader om å gjøre om fritidsboliger til helårsboliger, mens et flertall på 55 % av kommunene sjelden eller aldri får søknader om slike endringer. 49 % av kommunene godtar sjelden/aldri slike søknader, mens kun 13 % av kommunene

ofte/svært ofte godtar søknader om å gjøre om fritidsboliger til helårsboliger. Som man kan se hvis man sammenlikner tabell 22 med tabell 21 mottar norske kommuner litt flere søknader om dispensasjon fra forbudet i plan- og bygningsloven om ikke å bygge i 100-metersbeltet langs sjøen enn søknader om å gjøre om fritidsboliger til helårsboliger. 28 % av kommunene i utvalget mottar ofte slike søknader, og bare 11 % av kommunene gir ofte en slik dispensasjon.

Tabell 23. Andel av kommunene som har utformet en strategi for å få fritidsbefolkningen til å bli fastboende. Prosjenter (N:222).

Har utformet en strategi	5
Har ikke utformet en strategi	79
Utforming av strategi ikke aktuell problemstilling	16
Totalt	100

Bare 5 % av kommunene har innført en strategi for å prøve å få fritidsbefolkningen til å bosette seg i deres kommuner, mens et klart flertall av kommunene ikke hadde utformet en slik strategi (79 %). 16 % av ordførerne svarte at en slik problemstilling er uaktuell.

Tabell 24. I hvilken grad kommunenes politikk ovenfor fritidsboliger blir påvirket av statelige initiativ og reguleringer på forskjellige områder.

	I svært stor grad	I stor grad	Til en viss grad	I svært liten grad	Vet ikke	Gjennomsnitt (1=I svært stor grad 4=I svært liten grad)	Totalt
Allemannsretten til fri ferdsel i strandsonen	17	28	22	29	4	2,64	100 (N:219)
Allemannsretten til fri ferdsel i utmark	13	28	33	24	3	2,69	101 (N:224)
Beskyttelse av matjord	14	29	28	26	3	2,67	100 (N:223)
Andre reguleringer	10	17	23	23	27	2,80	100 (N:199)

Svarene til ordførerne på spørsmålet om hvorvidt fritidsboligpolitikken, dvs. allemannsretten til fri ferdsel i strandsonen og utmark og beskyttelse av matjord, blir påvirket av statelig politikk fordelte seg i gjennomsnitt litt nærmere svaralternativet "til en viss grad" enn svaralternativet "i stor grad".

Tabell 25. Graden av enighet i følgende påstander om fritidsboliger og fritidsbefolkningen.

	Helt enig	Delvis enig	Både og	Delvis uenig	Helt uenig	Gjennomsnitt (1=Helt enig 5=Helt uenig)	Totalt
Kommunen bør legge til rette for mer utbygging av fritidsboliger	34	29	23	9	5	2,22	100 (N:223)
Det er viktig å begrense mengden av store, moderne fritidsboliger i kommunen	10	30	25	21	15	3,00	101 (N:224)
Utbygging av fritidsboliger er et problem for natur- og miljøvernet i kommunen	2	10	27	36	25	3,72	100 (N:224)
En stor andel av fritidsbefolkningen velger å bli fastboende i kommunen	5	5	24	41	25	3,76	100 (N:222)
Det er viktig at de beste tomtene i kommunen blir regulert for bygging av fritidsboliger	2	4	17	30	48	4,17	101 (N:224)

Et klart flertall av ordførerne er tilhengere av å legge til rette for mer utbygging av fritidsboliger (63 % enige i påstand), samtidig som et klart flertall av dem ikke vil at de beste tomtene skal reguleres for bygging av fritidsboliger (78 % uenige i påstand). Ordførerne er delte i synet på om det er viktig å begrense mengden av store fritidsboliger (40 % enige, 36 % uenige), mens et klart flertall av dem mener at utbygging av fritidsboliger ikke er et problem for natur- og miljøvernet (61 %). Et klart flertall (66 %) av ordførerne er uenige i påstanden om at en stor andel av fritidsbefolkningen ønsker å bli fastboende, noe som kanskje forklarer hvorfor så få av kommunene har lagt en strategi for å få dem til å bosette seg fast (tabell 23).

Tabell 26. Andel av kommunene hvor det finnes spikertelt. Prosent (N:223).

Er spikertelt i kommunen og disse er tillatt	49
Er ikke spikertelt i kommunen	34
Vet ikke	9
Er spikertelt i kommunen og disse er ikke tillatt	8
Totalt	100

Tabell 27. På hvilke steder spikertelt er tillatt i de kommunene hvor bygging av spikertelt er tillatt. (N:109).

Kun på noen campingplasser	51
På alle campingplasser	30
Ingen begrensninger på hvor spikertelt er tillatt	19
Totalt	100

Tabell 28. Regler for bygging av spikertelt i de kommunene hvor bygging er tillatt (N:109).

Regler for størrelse	53
Regler når det gjelder brannforskrifter	46
Ingen regler	32
Andre regler	8
Regler når det gjelder antall per campingplass	6
Regler når det gjelder antall totalt i kommunen	1

Fordi respondentene hadde mulighet til å krysse av for flere alternativ vil ikke summen av prosentandelene bli 100.

Tabell 29. I hvor stor grad spikerteltene blir oppfattet som et problem av ordførerne i kommunene hvor det finnes spikertelt. (N:156).

I meget stor grad	1
I stor grad	2
I noen grad	28
Ikke i det hele tatt	67
Opplever spikerteltene som et gode	3
Totalt	101

Som man kan se av tabell 26 er det satt opp spikertelt i 57 % av kommunene i utvalget. I 49 % av disse kommunene er det tillatt å sette opp disse byggene, mens det ikke er tillatt i 8 % av dem. Kun 19 % av kommunene som tillatter spikertelt har ingen begrensninger på hvor det er tillatt å sette opp dem (tabell 27), mens i et flertall av disse kommunene er det utelukkende tillatt å sette opp spikertelt på bestemte campingplasser. De fleste av kommunene har regler for bygging av spikertelt, særlig når det gjelder størrelse og brannforskrifter (tabell 28), mens et

mindretall på 30 % av kommunene (tabell 29) i noen eller større grad opplever spikerteltene som et problem.

2.5 Kjennetegn ved fritidsboligene og fritidsbefolkningen i kommunene

Til slutt skal vi se på hvordan ordførerne vil karakterisere fritidsboligene og fritidsbefolkningen i sine kommuner.

Tabell 30. Hvordan ordførerne vil karakterisere fritidsboligene i sine kommuner.

	Ingen	Få	Noen	Mange	De fleste	Alle	Gjennomsnitt (1=Ingen 6=Alle)	Totalt
Vanlige hytter	0	2	9	38	51	1	4,41	101 (N:223)
Tidligere småbruk/gårdsbruk	2	26	53	18	1	0	2,89	100 (N:218)
Tidligere helårsbolig	2	38	48	12	1	0	2,71	101 (N:221)
Luksushytter	15	41	30	13	1	0	2,44	100 (N:221)
Rorbu	54	27	15	4	0	0	1,69	100 (N:217)
Kolonihage	94	5	0	1	0	0	1,07	100 (N:215)

Tabell 31. Hvordan ordførerne vil karakterisere fritidsbefolkningen i sine kommuner.

	Ingen	Få	Noen	Mange	De fleste	Alle	Gjennomsnitt (1=Ingen 6=Alle)	Totalt
Imøtekommende	0	1	5	35	56	2	4,53	99 (N:218)
Positivt innstilt til kommunen	0	1	7	42	51	1	4,44	102 (N:216)
Ressurssterke	1	3	18	57	21	1	3,97	101 (N:217)
Engasjert i kommunale forhold	1	35	45	17	2	0	2,85	100 (N:215)
Reserverte	2	44	49	3	2	0	2,60	100 (N:215)
Egoistiske	9	51	35	4	2	0	2,39	101 (N:217)
Kravstore	13	46	36	4	1	0	2,33	100 (N:220)
Konfliktsøkende	12	69	19	1	0	0	2,09	101 (N:217)
Snobbete	31	49	19	1	0	0	1,90	100 (N:211)
Harry	34	49	16	1	0	1	1,84	101 (N:212)

Som man kan se av tabell 30 er et klart flertall av fritidsboliger i norske kommuner vanlige hytter, selv om det også er en del tidligere småbruk/gårdsbruk, tidligere helårsboliger og luksushytter. Svært få av fritidsboligene i norske kommuner blir av ordførerne beskrevet som rorbuer eller kolonihager. Ordførerne i norske kommuner tillegger fritidsbefolkningen flere positive enn negative egenskaper (tabell 31). I følge ordførerne er et klart flertall av fritidsbefolkningen både imøtekomende, positivt innstilt til kommunen og ressurssterke til tross for at relativt få av dem engasjerer seg i kommunale forhold. Få av ordførerne syns at en betydelig andel av fritidsbefolkningen er reserverte, egoistiske og kravstore, og enda færre vil karakterisere dem som konfliktsøkende, snobbete eller harry.

3 Referanser

Folkevalgtbasen (2009). Hentet fra http://folkevalgtbasen.ivarjohansen.no/ij_db_list.php

Vedlegg: Spørreskjema

Norsk senter for bygdeforskning
Universitetssenteret Dragvoll
7491 Trondheim

Velkommen til selve spørreundersøkelsen om norske kommuner og fritidsbefolkningen!

Du kommer fra spørsmål til spørsmål ved å klikke på pilen nederst til høyre. Det er også mulig å gå tilbake til tidligere spørsmål ved hjelp av pilen nederst til venstre.

Hvis du blir forhindret og må gå ut av skjemaet før det er ferdig utfylt, er det uproblematisk. Neste gang du går inn for å fullføre spørreskjemaet, klikker du på lenken i e-posten og klikker deg fram til dit du avsluttet utfyllingen. Det betyr også at hvis du ønsker å fylle inn eller endre på noe i skjemaet, er det fullt mulig å gå inn på nytt og gjøre det innen tidsfristen 27.11.2009. Du kan imidlertid ikke endre på skjemaet etter at du har krysset av for innsending.

Enkelte steder vil det automatisk skje ett hopp i spørreskjemaet avhengig av hvilket svaralternativ du krysser av for. Derfor vil ikke alltid spørsmålsnummereringen gi mening, men det betyr altså ikke at du har gjort noen feil.

Lykke til!

Vi starter med noen spørsmål om integrering av fritidsbefolkningen i de politiske prosessene i din kommune.

1: Hvor ofte bruker kommunen hver av de metodene som er listet opp nedenfor for politikkutforming i kommunen?

	Alltid	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri	Vet ikke
Folkemøter hvor fritidsbefolkningen også involveres	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Formalisert hytteråd/utvalg/forum o.l. som benyttes som høringsinstans i kommunen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Uformelle ad hoc-høringer blant fritidsbefolkningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Andre former for involvering	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Spesifiser andre former for involvering av fritidsbefolkningen						

2: I forbindelse med kommunale reguleringsplanprosesser: Hvor ofte er det kontakt mellom kommunen og hver av aktørene som er listet opp nedenfor?

	Alltid	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri	Vet ikke
Utbyggere, eiendomsutviklere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Lokale grunneiere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Fritidsboligeiere (enkelpersoner)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Hytteieierforening/velforening	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Lokalbefolkning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

3: Fritidsboligeiere kan involveres på ulike måter i kommunale reguleringsplanprosesser. Hvor ofte involveres fritidsboligeiere på hver av de måtene som er listet opp nedenfor?

	Alltid	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri	Vet ikke
Som høringsinstans (berørt part)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Møter med representanter for fritidsbefolkningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Folkemøter hvor fritidsbefolkningen også involveres	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Andre former for involvering	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

Spesifiser andre former for involvering av fritidsboligeiere

4: Hvor viktig mener du det er å involvere hver av de aktørene som er nevnt nedenfor for å oppnå et godt resultat av reguleringsplanprosesser?

	7 Helt avgjørende	6	5	4	3	2	1 Uviktig
Lokalbefolkning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Næringsaktører	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Fritidsboligeiere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Grunneiere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

5: Er det etablert interesseorganisasjoner for fritidsbefolkningen i din kommune?

- (1) ☐ Ja, en felles organisasjon
- (2) ☐ Ja, flere organisasjoner
- (3) ☐ Nei
- (4) ☐ Vet ikke

6: I hvilken grad er du enig eller uenig i følgende påstander?

	Helt enig	Delvis enig	Både og	Delvis uenig	Helt uenig
Eiere av fritidsboliger bør kunne benytte stemmeretten (lokalvalg) i kommunen der de har sin fritidsbolig	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Brukere av fritidsboliger bør ha de samme rettigheter til offentlige tjenester i kommunen som de fastboende har	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Vertskommuner for fritidsboliger bør i sterkere grad prioritere fritidsbefolkningens interesser	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
I situasjoner hvor fritidsbefolkningens og lokalbefolkningens interesser er motstridende, bør lokalbefolkningens interesser veie tyngst	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg opplever at fritidsbefolkningen engasjerer seg i lokalsamfunnet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Fritidsbefolkningen tar seg for mye til rette	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Vi går nå over til å stille noen spørsmål om pleie- og omsorgstjenester.

7: I hvilken grad har behovet for pleie- og omsorgstjenester økt som en følge av fritidsbefolkningen i kommunen? (SVAR 4 OG 5 =HOPP TIL SPM 9)

- (1) ☐ I svært stor grad
- (2) ☐ I stor grad
- (3) ☐ Til en viss grad
- (4) ☐ I liten grad
- (5) ☐ Ikke i det hele tatt

8: I hvilken grad har din kommune nok kvalifisert personell til å dekke økt etterspørsel etter kommunale pleie- og omsorgstjenester på de tidspunktene av året hvor kommunen har en stor fritidsbefolkning?

- (1) ☐ I svært stor grad
- (2) ☐ I stor grad
- (3) ☐ Til en viss grad
- (4) ☐ I liten grad
- (5) ☐ I svært liten grad

9: I hvor stor grad opplever du at fritidsbefolkningen representerer et press på pleie- og omsorgstilbudet i kommunen?

- (1) ☐ I svært stor grad
- (2) ☐ I stor grad
- (3) ☐ Til en viss grad
- (4) ☐ I liten grad
- (5) ☐ I svært liten grad

10: Er behovet for pleie- og omsorgstjenester overfor fritidsbefolkningen jevnt fordelt over hele året, eller er presset større i enkelte deler av året? (SVAR 1 = HOPP TIL SPM 13)

- (1) ☐ Jevnt fordelt
- (2) ☐ Noe større i enkelte deler av året
- (3) ☐ Betydelig større i enkelte deler av året

11: Har kommunen lagt en strategi for å takle den sesongavhengige etterspørselen etter pleie- og omsorgstjenester blant fritidsbefolkningen?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nei

12: Hvilke andre strategier kan kommunen tenke seg for å skaffe nok kvalifisert personell til pleie- og omsorg ovenfor en brukergruppe som varierer sterkt sesongmessig? (Flere kryss er mulig)

- (1) ☐ Sterkere satsing i egen kommune
- (2) ☐ Private løsninger som kan leies inn i perioder
- (3) ☐ Nye former for interkommunalt samarbeid
- (4) ☐ Ingen strategi ønskelig
- (5) ☐ Andre løsninger, spesifiser _____

13: Har din kommune blitt tildelt skjønnsmidler fra staten for å dekke kostnadene den blir påført ved at fritidsbefolkningen benytter seg av det kommunale pleie- og omsorgstilbudet?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nei
- (3) ☐ Vet ikke

Nå følger noen spørsmål om forholdet mellom fritidsbefolkningen og lokalsamfunnet.

14: I hvor stor grad mener du at fritidsbefolkningen har betydning for hver av de følgende områder som er listet opp nedenfor?

	Svært positiv betydning	Positiv betydning	Ingen betydning	Negativ betydning	Svært negativ betydning
Kultur- og opplevelsestilbudet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Det sosiale livet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Kommuneøkonomien	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Infrastruktur (samferdsel, bredbånd etc.)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Utforming av areal- og reguleringsplanen i kommunen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Handel - omsetting	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Handel - vareutvalg	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Arbeidsplasser/sysselsetting	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Offentlig tjenestetilbud	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

15: Har kommunen benyttet seg av/hatt nytte av fritidsbefolkningens yrkeskvalifikasjoner i noen sammenhenger? (SVAR 1 = HOPP 17)

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nei
- (3) ☐ Vet ikke

16: Har kommunen vurdert muligheten av å benytte seg av fritidsbefolkningens yrkeskvalifikasjoner?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nei

17: I hvor stor grad opplever du at det er konflikt mellom hver av de aktørgruppene som er listet opp nedenfor?

	1 Høyt konfliktnivå	2	3	4	5 Full harmoni
Kommune og fritidsbefolkning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Kommune og fastboende	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Fritidsbefolkning imellom	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Grunneiere og hyttegrunneiere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Fastboende og fritidsbefolkning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

18: I hvor stor grad samarbeider din kommune med andre kommuner i spørsmål som omhandler fritidsbefolkningen?

- (1) ☐ I svært stor grad
- (2) ☐ I stor grad
- (3) ☐ Til en viss grad
- (4) ☐ I liten grad
- (5) ☐ I svært liten grad
- (6) ☐ Ikke i det hele tatt

Spesifiser eventuelt hva dere samarbeider med andre kommuner om

19: I hvor stor grad opplever du at fastboende og fritidsbefolkningen konkurrerer på det samme eiendomsmarkedet?

- (1) ☐ I svært stor grad
- (2) ☐ I stor grad
- (3) ☐ Til en viss grad
- (4) ☐ I liten grad
- (5) ☐ I svært liten grad

Politikk overfor fritidsbefolkningen er neste tema i skjemaet.

20: Har kommunen innført hver av tiltakene som er listet opp nedenfor, og i tilfelle når ble det innført? Hvis du er i tvil om innføringsår, ber vi deg om å angi dette så nøyaktig som mulig.

Hvilket år ble dette innført?

	Ja	Nei	Nei, men vurderer å innføre det
Null-konsesjon	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐ ____
Register over fritidseiendommene i kommunen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐ ____
Eiendomsskatt på fritidsbolig	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐ ____
Krav til helårsstandard på nybygde fritidsboliger	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐ ____
Spesifikke krav til utforming av fritidsbolig, som maksimalstørrelse	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐ ____
Spesifikke krav til arkitektur/stil/byggeskikk	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐ ____
Renovasjonsgebyr for fritidsbefolkningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐ ____
Vann og avløpsgebyr	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐ ____
Feie- og tilsynsavgift	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐ ____

21: I hvor stor grad vil du si at eiendomsskatt på fritidsbolig er et stridstema mellom kommunen og fritidsboligeierne?

- (1) ☐ I svært stor grad
- (2) ☐ I stor grad
- (3) ☐ Til en viss grad
- (4) ☐ I liten grad
- (5) ☐ Ikke i det hele tatt

22: Hvor ofte mottar din kommune søknader om bruksendringer fra fritidsbolig til helårsbolig?

- (1) ☐ Svært ofte
- (2) ☐ Ofte
- (3) ☐ Av og til
- (4) ☐ Sjelden
- (5) ☐ Aldri
- (6) ☐ Vet ikke

23: Hvor ofte gir din kommune tillatelse til å gjøre om fritidsbolig til helårsbolig?

- (1) ☐ Svært ofte
- (2) ☐ Ofte
- (3) ☐ Av og til
- (4) ☐ Sjelden
- (5) ☐ Aldri
- (6) ☐ Vet ikke

24: Hvor ofte mottar din kommune søknader om dispensasjon fra forbudet i plan- og bygningsloven om ikke å bygge i 100-metersbeltet langs sjøen?

- (1) ☐ Svært ofte
- (2) ☐ Ofte
- (3) ☐ Av og til
- (4) ☐ Sjelden
- (5) ☐ Aldri
- (6) ☐ Vet ikke
- (7) ☐ Ikke aktuelt for vår kommune

25: Hvor ofte gir din kommune dispensasjon fra forbudet i plan- og bygningsloven om ikke å bygge i 100-metersbeltet langs sjøen?

- (1) ☐ Svært ofte
- (2) ☐ Ofte
- (3) ☐ Av og til
- (4) ☐ Sjelden
- (5) ☐ Aldri
- (6) ☐ Vet ikke
- (7) ☐ Ikke aktuelt for vår kommune

26: Har din kommune utformet en strategi for å få fritidsbefolkningen til å bli fastboende?

- (1) ☐ Ja, spesifiser _____
- (2) ☐ Nei
- (3) ☐ Nei, og det er heller ikke en aktuell problemstilling i vår kommune

27: I hvilken grad påvirkes kommunens politikk ovenfor fritidsboliger på følgende områder av statlige initiativ og reguleringer?

	I svært stor grad	I stor grad	Til en viss grad	I svært liten grad	Vet ikke
Allemannsretten til fri ferdsel i utmark	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Allemannsretten til fri ferdsel i strandsonen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Beskyttelse av matjord	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Andre reguleringer	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Spesifiser hvilke andre reguleringer som påvirker kommunens politikk ovenfor fritidsboliger

28: Hvis du har synspunkter på områder hvor statlig politikk påvirker kommunens handlingsrom ovenfor fritidsbefolkningen, vil vi gjerne at du skriver det her.

29: I hvilken grad er du enig eller uenig i de følgende påstander?

	Helt enig	Delvis enig	Både og	Delvis uenig	Helt uenig
Det er viktig å begrense mengden av store, moderne fritidsboliger i kommunen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Kommunen bør legge til rette for mer utbygging av fritidsboliger	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Utbygging av fritidsboliger er et problem for natur- og miljøvernet i kommunen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Det er viktig at de beste tomtene i kommunen blir regulert for bygging av fritidsboliger	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
En stor andel av fritidsbefolkningen velger å bli fastboende i kommunen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

30: Finnes det spikertelt i kommunen? Med spikertelt mener vi campingvogn med tilbygg for campingvogn som står fast på en campingplass i kommunen. (SVAR 2,3,4 = HOPP TIL SPM 33)

- (1) ☐ Ja, og det er tillatt i vår kommune
- (2) ☐ Ja, men det er ikke tillatt i vår kommune
- (3) ☐ Nei
- (4) ☐ Vet ikke

31: Hvor er det tillatt med spikertelt i kommunen?

- (1) ☐ På alle campingplasser
- (2) ☐ Kun på noen campingplasser
- (3) ☐ Ingen begrensninger

32: Har kommunen regler for bygging av spikertelt? (Flere kryss er mulig)

- (1) ☐ Ja, begrensning når det gjelder størrelse
- (2) ☐ Ja, når det gjelder brannforskrifter
- (3) ☐ Ja, når det gjelder antall totalt i kommunen
- (4) ☐ Ja, når det gjelder antall per campingplass
- (5) ☐ Ja, andre regler, spesifiser _____
- (6) ☐ Nei, ingen regler

33: Hvis det finnes spikertelt i kommunen, i hvor stor grad opplever kommunen spikerteltene som et problem?

- (1) ☐ I meget stor grad
- (2) ☐ I stor grad
- (3) ☐ I noen grad
- (4) ☐ Ikke i det hele tatt
- (5) ☐ Snarere tvert imot, vi opplever det som et gode

Til slutt har vi noen spørsmål om kjennetegn ved fritidsboligene og fritidsbefolkningen i din kommune.

34: Gi et anslag over hvor stor andel av fritidsboligene i din kommune som du vil karakterisere som henholdsvis:

	Ingen	Få	Noen	Mange	De fleste	Alle
Luksushytter	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Vanlige hytter	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Tidligere småbruk/gårdsbruk	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Tidligere helårsbolig	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Rorbu	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Kolonihage	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

35: I hvilken grad mener du at fritidsbefolkningen i din kommune er:

	Ingen	Få	Noen	Mange	De fleste	Alle
Kravstore	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Imøtekommende	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Egoistiske	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Ressurssterke	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Konfliktsøkende	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Positivt innstilt til kommunen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Reserverte	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Engasjert i kommunale forhold	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Harry	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Snobbete	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

36: Har du noen andre kommentarer eller innspill angående fritidsbefolkningen som ikke er tatt opp i spørreskjemaet? Skriv det gjerne her.

Det var alle spørsmålene vi hadde. Hvis du anser deg som helt ferdig med undersøkelsen ber vi deg om å krysse av i boksen under for å sende inn besvarelsen. Før du har gjort det har du fremdeles anledning til å gå tilbake og gjøre endringer.

Takk for at du tok deg tid til å delta i undersøkelsen!

(1) ☐ Kryss av her for å sende inn besvarelsen